

turam nimium affigit, resecat eam Deus, ut sic liberi ab eo, demus manus Deo, et ductum ejus sequamur. Sic mariti mortem interpretata est Sancta Melania, quæ eo mortuo gratias Deo egit et dixit: *Jam expeditus tibi servitura sum, Domine, quia tanto onere me liberasti*, ut scribit Sanctus Hieronymus, epistol. XXV. Ita beatus Borgias mortem conjugis suæ lubens tulit, ut liber in religione servire Deo possit.

IV. Bonum filiorum quos prævidet Deus, si viverent, pervertendos aut peiores futuros, adeoque gravius etiam damnandos. Qua de re Psalm. LVII. dicitur: *Priusquam intelligerent spinæ vestræ rhamnum sicut viventes, sic in ira absorbet eos*. S. Hieronymus legit: *Priusquam spinæ vestræ crescant in rhamnum*. Paraphr. ita explicat: *Priusquam impij teneri durescant, dum adhuc sunt verba tempestate et turbine destrues eos*. Rhamnus spina est maxima et velut arbor, ut ait ibi Theodoretus; ramos etiam spargit aculeis rectis, non aduncis, ut cedri rubri. Porro verbis illis minitatur Deus Sauli, et ejus asseclis celerem pœnam, ut ait Theodoretus: sed in Saule etiam perversis filiis, ne in malitia crescant, et fiant spinosæ arbores, rectis et malitiosis aculeis Deum et homines impetentes, qui prius oblique et timide peccabant. Hos ergo sicut viventes, h. e. celeriter et rapaciter quasi in ira absorbet, sic absorbit Julianum apostatam, quando is minatus est catholicis persecutionem post reditum suum e Perside instituendam: cœlesti enim lancea, priusquam rediret, eum confixit. Sic absorbit Valent. Ariannum imp. et in tugurio vivum excussit, quando is Constantinopoli interitum machinatus est, Baron. ann. 578. Maxime vero id agit Deus, quando providet aliquos, si crescerent ætate, pestem reipub. futuros. Quemadmodum Areopagite damnarunt aliquando puerum, quod cornicum oculos crudeliter confixisset; inde enim conjectabant futurum olim immanem et sanguinarium hominem si viveret, teste Quintiliano, lib. V. cap. IX. Hujusmodi spina erat filius Zenonis imp. qui mortuo parente a proceribus regni luxu Sybaritico ad omnem licentiam et libertatem educatus, cepit jam juveneculus ob expectationem imperij sublimis incedere, et cervices erigere atque ut paucis dicam, inquit Suidas, erga omnes non alium se præbere, quam adversus servos. Verum inspector omnium rerum Deus pertesus, ob nimiam ejus improbitatem, ita illum mulctavit, ut alvi profuvio multos dies sine sensu, lectum inquinans, immatura ætate rebus humanis eximeretur. Bene igitur Boetius, lib. IV. de consol. pros. IV. dixit: « Si nequitia miseros facit, miserior sit necesse si diuturnior

nequam: quos infelicissimos judicarem, si non eorum malitiam saltem mors extrema finiret. »

V. Bonum aliorum, maxime complicum et sociorum in perpetratis malis; in quorum cautelam quando Deus rapit unum immatura ætate, ut cæteri sibi caveant. Quando aviculæ colludunt, et quasi extra aleam constitutæ cantibus se recreant, contingit subinde, ut accipiter unam ex illis rapiat; tum omnes aliæ conticescunt, et subter arborum frondes sese abscondunt atque subducunt, ne et ipsæ rapiantur. Incauta est juvenis et prona ad omnis generis vitia, præsertim quando prava societate juncti sunt. Ergo ut eos compeecat Deus, mittit subinde accipitrem illum rapacem, mortem, ut abripiat unam e medio eorum; quo reliqui perterriti ad modestiam se componant. Cujus rei luculentum habemus exemplum in filiis Davidis, quos Absalon velut fratres invitavit ad solemnitatem, institutam in tonsura ovium suarum, et regum convivium, II. Regum, XIII. Bibitur ergo, et comeditur liberalissime usque ad temulentiam. Sed en repente consurgit Absalon in Ammonem fratrem et opera servorum suorum illum trucidat temulentum. Quid actum? Hoc spectaculo filii regis omnes conterriti ascenderunt singuli mulas suas, et diffugerunt. Ecce vero? Quia timebant ne et ipsi occiderentur uti Ammonem, quasi Absalon solus cuperet esse superstes, ut patri in regnum succederet; ne quis alius fratrum præferretur: sicut Turca cum habet prolem, omnes fratres occidit, ne ipsi regnum invadant; ut inquit ibi Cornelius a Lapide. En quam cito horum lætitia in luctum conversa est, unius inter necione sopita est! Nemo fere juvenum percellitur, cum senem vident vel audiunt extinctum, at si quis floridus adolescens, aut nobilis virgo interiit omnes turbantur ac stupent. In primaria Germaniæ civitate duo sibi proxima ad cœmeterium visuntur sepulera, senis unum; juvenis alterum. Utrumque commune illud Adami et posterorum ejus epitaphium continet: *Et mortuus est: verum senis tumulus assertive: Et mortuus est: juvenis vero interrogative: Et mortuus est?* Voluit autem hoc discrimine indicare prudens inscriptor, mirum non esse, si senex ille vitæ satur obiit: at vero juvenem illum ætate, forma, viribus, opibus præstantem, nondum viginti annos natum, mortis tam securum, qui velut Parcas decepturus vixit interiisse, hoc mirandum esse, hoc dolendum. Refert Jerem. Drexelius noster, in mortis prodromo. Nimium juvenes, velut nuper ingressi mundum non cogitant de egressu, sed ad multos aspiciunt annos, quos attingere possint. Hinc eorum libertas

et libido vivendi effrenate ex multis oblivione. Propterea frequenter a morte præoccupantur et et interceptiuntur aliqui, ut cæteri discant sapere. Horum unus hodie in conspectu nostro jacet, qui tametsi non invitatus, sed bene cum Deo contentus, et ad vitam alteram dispositus ex vita hac discessit, non exiguum tamen adolescentibus aliis timorem iniecit, et documentum reliquit, ut ipsi sibi audent ne in eosdem mortis casses incidant, cum minime expectant, etc.

CONCIO XXXIII.

CUR QUANDOQUE ETIAM JUSTI ACERBA ET VIOLENTA MORTE OCCUMBANT.

THEMA.

Etsi coram hominibus tormenta passi sunt, spes illorum immortalitate plena est. Sap. III.

Merito S. Ephrem laudat S. Julianum anachoretam, qui dicebat: *Vitæ similis est humana vita et ideo magis consideranda nobis sunt, non quæ in itinere occurrunt sed quæ, post viam confectam nobis eventura sunt*, apud Surium in ejus vita, 9. jun. Non affligitur mercator, quod in mari variis tempestatibus jactatus sit, modo salvus et incolumis una cum suis mercibus ad propria remearit. Eadem peregrino mens est, tametsi cum in via in prædones inciderit, et multa adversa pertulerit, parum ista curat, si salvus patriam attigit. Idem videre est in hac vita. Etenim si viam hujus vitæ consideremus, contingunt adversa tam justis, quam injustis, obruantur ab insperata morte et illi, et isti, cruciantur et premuntur doloribus mortis jam illi quam isti. Denique violenta etiam manu perimuntur etiam sancti et innocentes. Videamus Abelem justum, nonne is cum crederet se comitari fratrem ad expatiandum in agrum, repente et insperato ab eo correptus et crudeliter obruncatus est? Nonne etiam prophetæ, apostoli, et martyres diris occubuere suppliciis? Nonne etiamnum multi probi et innocentes ex insidiis quodammodo a morte opprimuntur? Nonne sæpe et ipsi in flore ætatis rapiuntur? Nonne etiam prius diris sæpe doloribus exagitantur? Ita sane experientia docet. Quare hic observanda est doctrina anachoretæ: *Non tam de via, quam de vitæ termino nobis, laborandum esse; id quod etiam Sapiens monet, Sap. III. Etsi coram hominibus tormenta passi sunt, spes illorum immortalitate plena est.* Nihil obest justo, si per spinas ad immortalitatem gloriam eat: et nihil prodest impio, si per

rosas ad gehennæ spmas æternas. Quia tamen nihil sine causa divina statuit providentia, videamus, cur et justi subinde ex hac vita per varios cruciatus, aut diuturnos morbis dolores, Deo sic disponente, transeant ad alteram.

I. Id fit, ut expient peccata levia, quæ forte nondum expiata fuere. Magna vero illis gratia fit, si in hoc sæculo potius, quam in purgatorio a nævis suis expurgentur. Hinc Malach. III. dicitur de Christo: *Purgavit filios Levi; et colabit eos quasi aurum, et quasi argentum: Levi* Hebr. idem est, quod *assupius*: talis autem est juxta id Matt. XXIV. *Unus assumetur, et unus relinquitur*. Ergo etiam assumendi ad cœlum habent sæpe aliquid quod colatione et distillatione indigeat, sicut aurum, et argentum nec dum purificatum percolari in furno, et a scoria depurari debet: *Nihil enim coinquatum intrabit in regnum cœlorum*, Apoc. XXI. Et quid tandem est in rerum natura, quod vel mundum et utile non pressura aliqua indigeat? « Sic enim spicarum grana tribulis attrita aristas et paleis nudantur. Sic olivæ prelo pressæ in olei pinguedinem defluunt. Sic botri vinearum tursi calcibus, in vinum liquescunt, » inquit S. Gregor. I. VII. epist. XXXII. Hinc S. Ignatius leonibus objiciendus dixit: « Frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut panis mundus inveniar. » Joannes anachoreta fratri cuidam suo tertiana laboranti, rogantique ut ab ea liberaretur, respondit: « Rem tibi necessariam cupis abjicere, Ut enim corpora nitro vel aliis hujusmodi lenimentis abluuntur a sordibus: ita animæ languoribus aliisque hujusmodi castigationibus purificantur, » apud Ruffinum, in vitis pp. Scimus etiam Lydwynam virginem Sciedamensem propter exiguam curiositatem, qua semel invitata ad spectandas in acie lubricationes puellarum, dum spectaret, ab una cum impetu in se delata, in terram prostrata costam fregit, castigatam esse, et per varias infirmitates supra annos triginta exantlatas vitam in magna sanctitate clausisse, ex ejus vita 14. april. Maxime vero mirandum, quod narrat Anastasius Sinaita, l. IX. in script. quæst. XVII. de anachoreta, virtutibus et prodigiis claro, ejus discipulus in vicinam urbem ad querendum victum in pompam funebrem aliqujus viri opulenti solemnem maximo civium comitatu, condecoratam quoque presentia episcopi et cleri cum facibus et cantu: deinde regressus ex urbe reperit in cella magistrum suum, ab hiæna interemptum. De hac utriusque defuncti dispari sorte plurimum consternatus Deum obtestatus est, quid tandem id sibi vellet: audiitque hoc responsum: « Divitem illum inter

multa scelera unum fecisse bonum opus, cujus præmium receperit in sepultura illa honorifica, scelerum pœnas recepturus in gehenna: anachoretam vero inter eximias virtutes quamdam contraxisse noxam, cujus pœnam luerit ab hiæna laceratus, virtutum præmia in cœlo accepturus. » Simile quid accidit illi bono prophetae, qui ab altero seductus, diverterat ad eum et comedit contra interdictum; ideoque leoni ad jugulum traditus est, III. Reg. XIII. ut ea morte suum expiaret peccatum. Quo proposito exemplo scribit B. Birgitta, l. V. revel. inter. l. XIV. q. I. ex ore Christi: « Quandoque justis flebilis exitus contingit ad majus eorum meritum, ut qui semper per vitam in virtutibus fuere solliciti, per mortem contemptibilem liberi evolent in cœlum. »

II. Ut tametsi nil expiandum habent, digni fiant cœlesti gloria, eamque mereantur patiendo, si forte agendo non meruerunt. Multi enim non habent vires aut talenta ad operandum pro cœlo: itaque patiendo comparare id sibi debent. Alioquin si id neutra via quæramus nullo jure petere possumus. Quod enim nostro labore non acquirimus, nostrum æstimari non debet. Severus imp. tribuno suorum militum hoc symbolum dedit: *Laboremus*. Pertinax imp. *Militemus*, referente Ælio Spart. et Julio Capitol. Porro laborare dicimur non tam operando sed etiam ægotando. Quid igitur per labores, virium defectu, gloriam consequi nequeunt, possunt ægotando. Præclarus quidam bellator Rodoricus de Vivar. Hispanus in domo sua mensam sortium constituisse refertur ab Osorio, conc. l. in dom. mfr. oct. ascens. in qua tantum strenui considerant milites, qui egregia facinora in bello perpetrarunt. Cumque in eam mensam se inserere vellet vir quidam illustris Martinus Pelaez, nullo tamen bellico facinore insignis, prohibitus est, donec et ipse talia præstaret facta. In cœlo meri viri strenui sunt, qui aut multa fecerunt, aut tulerunt? Ad quos qui admitti vult, laboret seu faciendo bona, seu patiendo mala. Mirantur aliqui cur in possessione dominiorum, quæ tradidit Deus Judæis in Palæstinam, non numerentur, Exod. III. soli Gergesæi, cum recenseantur alii, nimirum Chananæi, Hethæi et Amorrhæi et Phezeæi et Hevæi et Jebusæi. Ubi manent Gergesæi? Respondent Hebræi, quod hi sponte cesserint suis domiciliis. Quia igitur Hebræi in horum expulsionem nihil laborarunt, noluit Deus censere eos in Hebræorum possessione. Eamdem ob causam prohibuit eis spolia urbis Jericho, quia in ejus expugnatione nihil laborarunt, ubas tantum inflarunt, et muros dejecit Deus,

Jos. VII. Paulo post vero concessit eisdem spolia urbis Hai, quia hanc manu armata occuparunt, Jos. VIII. Denique Hebræi omnes nonnisi per multas pugnas et ærumnas, nec nisi per mare rubrum, et Jordanem ingressi sunt in terram lacte et melle manantem. Unde Origenes, hom. VII. in l. Num. ait: *Non est possibile venire in terram promissionis, nisi per amaritudines transeamus*. Ad Persarum regem nemini patebat accessus, nisi prius quis oscularetur virgam ejus auream, Esth. V. Denique ex apostolorum sententia, *per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei*, Act. XIV. Parvuli soli in Christo renati cœlum sine labore et merito obtinent titulo hæreditatis, a Christo sibi paratae, quia necdum pugnare potuerunt. Cæteris laborandum est ac si hostes aliquos quibus luctarentur, non habuerunt, habent saltem mortem, cum quasi diu luctandum eis sit, Dei beneficio id adscribant, qui per hanc viam eos mensa herorum cœlestium dignos reddere voluit.

III. Ad exemplum honorum, malorum vero terrorem. Cum enim vident boni cruciatus et simul patientiam justorum, eo exemplo animantur ad fortiter agendum, aut similia patiendum. Improbi vero cogitant, si hoc *in viridi ligno facit Deus in arido quid fiet?* Si justi hic tanta patiuntur, injusti nihil sustinebunt? Audiamus Jeremiam, c. XL. *Hæc dicit Dominus: Ecce quibus non judicium, ut biberent calicem, bibentes bibent* (id est certissime bibent) *et tu quasi innocens relinqueris? Non eris innocens, h. e. immunis a pœna sed bibens bibes*. Et pupillis et infantibus argumentatur Deus contra improbos. Si enim infantes sæpe immatura et dira morte tolluntur ex hac vita, qui eam meruerunt, quomodo pareatur peccatoribus? Quam multi cum sanctis illis innocentibus gladio pereunt hostili, in aquis et incendio! Et quamobrem, nisi ad terrorem improborum? Flagellatur interdum canis coram leunculo non alia de causa, nisi ut caveat sibi a verberibus leo, adeoque ferociam suam ponat. Pari de causa Deus cruciat interdum innocentes, ut metuant sibi nocentes. Unde S. Ambrosius exclamat serm. XCII. « Quanta est circa nos Dei nostri sollicitudo! Illos (martyres) examinat, ut nos erudiat; illos conterit, ut nos acquirat; eorumve cruciatus nostros vult esse profectus. » Et ser. LXXVII. « Videte quid martyribus debeamus, in quo alter tortus est, ut alius salvaretur: alter carnificem pertulit, ut Christum alter agnosceret: alter morti addictus est, ut alius vita potiretur æterna: et ad postremum sanctus occisus est, ut peccator eva-

deret. » Et cur ipse Christus Dominus talia et tanta perpessus, nisi ut quemadmodum ipse dixit ad pias feminas, inde colligamus: *Quas si in viridi ligno hoc facit, in arido quid fiet?* Sanctus Petrus e Dominica familia martyr cum aliquando ex falsa suspitione accusatus pœnas superioribus quasi reus dare cogere, ad Christi crucifixi imaginem cepit amice, quasi filius coram patre conqueri ac dicere: *Ecce Domine, quid feci? An noscis me innocentem? Et cur tamdiu hac infamia notor?* Cui Dominus cum cruce: *Et ego, Petre, quid feci, ut in hanc crucem agerer? Ergo vel exemplo meo tuas ærumnas patiscere*. Ad hæc vir sanctus partim solatio, partim rubore suffusus hanc ærumnam suam cœlestem credidit esse favorem, adeoque pluribus et majoribus honorari flagitavit, ut similior Christo fieret, Ribad. in ejus vita, 29. april. Hæc etiam nobis cogitanda sunt, cum quem cernimus ante mortem diris exerceri doloribus: Christus eum sibi assimilari cupit, et discipulum suum fieri: quod agnovit S. Ignatius martyr, qui cum ad leones duceretur dicebat: *Nunc incipio fieri discipulus Christi*.

IV. Ne putemus in terra beatitudinem quærendam, et meritum retributionem esse. Si enim justis omnia prospera et nulla adversa contingerent, mercenaria fieret Dei servitus: et quis non vellet, virtutem sequi, eo dumtaxat fine, ut hic bene semper haberet sed stulta esset hæc cogitatio. Non est enim hic locus triumphandi, sed militandi. Quemadmodum enim duces Romani alibi pugnabant, sed Romæ dumtaxat triumphabant, ita in terra locus pugnae, in cœlo locus coronæ est. De templo Salomonis, cum strueretur, dicitur, III. Reg. VI. *Malleus et securis, et omne ferramentum non sunt audita in domo cum ædificaretur*. Causam reddunt Abulensis, Lyra et Ribera, lib. I. de templo, cap. XII. quia lapides et ligna jam foris in monte dolata, secta et aptata erant. Hunc in modum *hic tundimur adversitatibus*, inquit eo loco Eucherius et Angelomus: « Et disciplina veritatis exercemur, ut illic locis juxta meritis congruum disponamur, et castigatione cessante, solo amoris glutino, quo ad invicem copulemur, uno impleti spiritu perfundamur. Hic enim foris tundimur, ut illic sine reprehensione inveniamur. Hic malleus, hic securis, hic omnia tusionum resonant ferramenta: in domo autem Dei nulli ictus audiuntur, quia in æternæ patriæ omnes jam percussorum strepitus conticescunt. » Quemadmodum ergo Petrus nesciit, quid diceret, cum ad Christum dixit in monte Thabor: *Faciamus hic tabernacula tria*. Matth. XVII. ita errant etiamnum,

qui existimant nulla hic imminere adversa iis, qui Deo exacte serviunt. Mundus hic terra *chabul*, h. e. vilis et lutosa est, seu ut alii vertunt, *non placens*: nec digna retributio est, quam dedit Salomon regi Hiram, pro cedris pretiosis ab eo acceptis. Unde egressus Hiram cum eam aspexisset, contempsit et dixit: *Hæcine sunt civitates quas dedisti mihi frater?* III. Reg. IX. Absit ut hinc lutosum pagum eligamus pro cœlesti civitate, cujus plateæ aurum sunt mundum, ut vidit Joannes, Apoc. XXI. Graviter reprehensæ sunt a Moyse tribus Gad et Ruben, quod spreta terra promissionis lacte et melle manante elegerint cis Jordanem domicilia sibi struere, et in pascuis propter pecora sua stationem ibi figere, Num. XXXIV. Multo magis reprehensione digni sunt, qui cœlo neglecto in terra, ubi animales pascuntur homines, requiem suam quærunt. Latro blasphemus ita desipuit, ut saltem suam in terra quæreret. *Salva temetipsum et nos*: ideo cœlum et terram perdidit. Latro vero orans nonnisi cœlum expetivit, et ideo mox invenit. Ille oculos in pede, hic in capite habuit, Eccl. II. Ille stultus, hic sapiens. Videmus igitur viam ad cœlum variam et ancipitem esse, adeoque solum viæ terminum esse observandum. Hunc scopum qui bene tangit, vincit; non qui bene collimat. Octo beatitudines Christus recensuit, sed cur primariam omisit, illam videlicet quam Joannes, Apoc. XIV. aperuit, dicens: *Audivi vocem de cœlo dicentem mihi: Beati mortui qui in Domino moriuntur*. Cur igitur hanc omisit Christus? Respondit cardinalis Cajetanus, Christum recensuisse eas tantum, quæ sunt viæ ad cœlum. Unam igitur hanc in omnibus intelligendam, si in Domino seu in Dei gratia moriantur. Hæc viarum terminus est. Soli qui in domum Rabab confugerunt, immunes ab incendio fuerunt, reliqui omnes perierunt, Jos. VI. Meretrix ea vocatur, quia opera in gratia facta cœlum merentur. Domus ejus muro adhæret, et portæ civitatis vicina est; quia gratia gloriæ vicinissima recta ad eam promovet eos, qui in gratia obeunt, et ex hoc sæculo abeunt.

His prælibatis ad defunctum nostrum convertimur, et quia intelleximus gravi et diuturno morbo non sine magnis doloribus cum morte luctatum esse, non est, inquam, quod inde coniectemus eum propter hoc a Deo vel punitum, vel, quod absit, abjectum fuisse. Cogitemus potias aurum fuisse quod per ignem purificandum et probandum erat: botrum fuisse in torculari premendum, ut vinum dulce redderet: olivam fuisse, ut ab amurca purgaretur, etc

CONCIO XXXIV.

CUR SUBINDE JUSTI IMMATURA ÆTATE E MUNDO
ERIPANTUR.

THEMA.

Placita erat Deo anima illius, propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum. Sap. IV.

Propheta Isaias, c. XXIV. combinat fruges duas suo tempore colligendas, quæ tamen sibi invicem non partim adversantur, olivas scilicet et racemos: *Hæc erunt in medio terræ*, inquit, *in medio populorum: quomodo si pauca olivæ, quæ remanserunt, excutiantur ex olea; et racemi, cum fuerit finita vindemia.* Olivæ colliguntur ex olea, racemi ex vite. Sed diverso tempore: olivæ cum adhuc immaturæ et acerbæ sunt, botri vero cum dulces et maturi sunt: et tamen et isti et illæ suo tempore leguntur; quia olivæ, ut dent oleum, legi et premi debent, antequam maturescant; botri e contra postquam maturerunt. Botri igitur denotant eos, qui in senecta primo maturi sunt, ad regnum cælorum: olivæ vero eos, qui in ætate tenera, jam cælo maturuerunt. Hujusmodi olivam præ oculis habemus: nostra quidem opinione ad olivatem immaturum, Dei vero sententia plane maturum ad fundendum oleum. Nos arbitramur a morte quidem cæca, per errorem esse prehensum: sed novit illum suo tempore collectum jam idoneum ad cælum. Docemur hoc a Salomone, qui Sap. IV. ait: *Placita erat Deo anima illius: propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum.* Si placita Deo fuit anima illius, ergo jam cælo matura fuit. Cæterum, ut præproperam juvenum mortem æquiore animo feramus, dispiciamus causas aliquot, cur hac ætate justi et boni adolescentes ex hac vita rapiantur.

I. Contingit hoc sæpenumero ex divino beneplacito, ne si diu in hoc sæculo nequam commorentur, aliquando pervertantur. Testem adduco prædictum Salomonem, qui eodem capite subjungit: *Placens Deo factus est dilectus, et vivens inter peccatores translatus est: raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus aut ne fectio deciperet animam illius.* Rationem mox subdit: *Fascinatio enim nugacitatis obscura bona, et inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum sine malitia.* Hoc est innocentis, q. d. quia juvenes incauti sunt, et rerum secularium aspectu facile capiuntur atque effascinantur, ut ab earum amore vix ullis modis abstrahi possint, sicque incidunt in laqueos dæmonis, ideoque radit eos sæpe Deus ex hoc sæculo, dum adhuc malitia carent, ne per-

eant. Sic hortulanus videns arborum fructus ex horto suo in plateam propendere, non expectat donec maturescant; sed ante tempus colligit, quia novit a prætereuntibus diripiendos, nisi ipse præveniat. Quare optime quidam agricola Hispanus, rogatus cur immaturas fruges ex horto suo portui maris exposito, decerperet, respondit: *Præstat immaturus fructus in mea lance, quam maturus in ore felis.* Metuebat enim ne prædones Mauri, qui illic vagabantur, eum sibi præriperent. Hujusmodi fruges erant innocentes illi, pro Christo occisi. Horum enim aliqui vel a gentilibus parentibus vel a perversis Hebræis nati erant, ut proinde periculum esset, ne si vitam protraxissent e numero illoꝝ fierent, qui vociferabantur: *Crucifige, crucifige.* Unde S. Chrysologus, de illis Herodem ita alloquitur: *Non solum non istum puerum non invenisti, sed nec illis pueris aliquid nocuisti; imo inscius, quod illis proderat, hoc egisti,* in serm. de Innocent. Nil mali intulit Joseph fratri suo Beniamino minimo, quando ejus sacco clam inferri scyphum jussit, ut inde quasi furti reus comprehenderetur, Gen. XLIV. quia per hoc medium constituit eum retrahere ad se, et majoribus cumulare muneribus; uti fecit. Hunc in modum Deus non nisi ex amore dat subinde infantibus, aut juvenibus ebibendum mortis calicem, ut per mortem ad se trahat: qui forsitan ab eo longius discessuri erant. Hoc argumento solabatur S. Hieronym. Paulam de morte filiæ Blesillæ. « *Placita, inquit, erat Deo anima ejus, propter hoc properavit eam Deus educere de media iniquitate, ne longo viâ itinere deviis oberraret anfractibus.* » Certe gratias agimus illi, qui nos per compendiosam viam ducit vel dirigit ad patriam; ne per communem multis ambagibus, montibus et silvis impeditam et periculosam diu oberremus. Hoc agunt in cælo primitiæ immaculatæ, in quarum ore non est inventum mendacium, cantantes Deo canticum novum, quia enim empti sunt de terra alieno præcise, nimirum Christi Domini merito, cui de suo quod adderent, non habebant.

II. Contingit sæpe ex ipsorum merito quo cælum jam meruere, exiguo licet tempore. Eo spectat quod initio diximus: *Placita erat Deo anima illius; propter hoc properavit educere illam.* Præmiserat enim Sapiens: *Consummatus in brevi, explevit tempora multa,* Sap. IV. Quia igitur aliqui in tenera adhuc ætate virtutem ita colunt, ut se totos jam Deo addicant, ejusque se obsequio offerant, contentus hac bona voluntate, et inchoatione Deus, cælo jam maturos æstimat, et metit, infertque in horreum suum. Hujusmodi fuit Blesilla, de qua paulo ante diximus. « *Cum*

anim sanctum corpusculum, inquit loco citato Hieronymus, febrium ardor excoqueret, et semianimæ lectulum vallaret circulus propinquorum, hæc in extrema verba mandabat: *Orate Dominum Jesum ut mihi ignoscat, quia implere non potui, quod volebam.* » Annon hæc tam prompta voluntas pro opere computanda sit? Annon una hac voce explevit multam ætatem? *Quanta sane tempora,* inquit idem s. pater, epistol. CCLIV. ad Garinum abb. « *Non longævitate, sed longanimitate, non annorum serie vel dierum numero, sed mentis devotione et inextinguibili semper proficiendi desiderio percurrere potuit, tanta sibi in meritis non immerito vindicavit.* » Sunt quidam peregrini, inquit Rob. Holcot. in eum Sap. locum, qui peregrinationem faciunt delicate; diu dormiunt de mane et sero cito cubant de nocte; faciunt dietas parvas et visitant curiositates vicinas; et tales sunt necessario tardi viatores. Peregrini sumus omnes in Ps. *Peregrinus et advena sum apud te, sicut omnes patres mei.* Contingit autem quod aliqui diu vadunt, sed tarde; quia diu vivunt, sed remisse, et tarde proficiunt. Aliqui modico tempore vadunt, sed velociter: sicut juvenis intense devotus, qui plus apud Deum meretur in anno, quam unus remisse vivens in decem. Et de tali juvene moriente verificatur textus, etc. Aditque: « *Inter stellas erraticas illa, quæ est humilior, sicut luna, in brevissimo tempore (quia in mense) complet cursum suum et illa, quæ est altissima, tardissime complet cursum suum sicut patet de Saturno, qui cursum complet in triginta annis.* Sic personæ humiles motus suos in Deum parvo circulo complent. Personæ vero altæ et nobiles, nisi melius sibi prospiciant in magno circuitu, eum impiis ambulant, et ideo tarde moventur in Deum. » Luna hujusmodi videtur fuisse filius Jeroamo, parentis impii bonus, quem adhuc in vita rapuit Deus: quia ut dicitur III. Reg. XIV. *Inventus est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel.* Quis ille sermo? Utique factum aliquod dignum. Unde Vatablus ait: *Aliquid boni in eo inventum est erga Deum Israel.* Existimabant Rab-bani permisisse eum Hebræos pergere in Jerusalem ad templum. quos pater inde avocare, et ad vitulos suos aureos ducere conatus fuit. Quidquid vero id sit, puer ille in pueritia sua absolvit vitam suam ad salutem, quam pater ejus longa ætate non invenit.

III. Contingit interdum ob leves juvenum excessus ad aliorum coercendos excessus graviores. Temerarii atque incauti sunt fere juvenuli, nec terrore facile emendantur, ad hæc adeo nihil de morte cogitant, ut fere immortales se

existiment, unde præceptore indigent morte, quæ eos compescat, et mori etiam in juventute posse ostendat; juxta id Ps. IX. *Constitu Domine legislatorem* (Hebr. more, h. e. doctorem) *super eos, ut sciant gentes, quoniam homines sunt.* Mors ergo pro doctore juvenibus maxime proponenda subinde est, ut mortales se esse norint. Exemplum habemus in adolescente illo Eutychio qui dum concionaretur Paulus ad multam usque noctem, somno oppressus e fenestra de tertia contignatione decidit, et mortuus est. Unde factum, ut concio solveretur. Ecce vero? Respondit S. Chrysostomus, hom. XLIII. in acta Apost. cap. XX. *Quia pro doctore casus fuit,* inquit. Lapsus erudit adolescentem, ne dormiant sub concione. Cæterum apostolus juvenem complexus, ad vitam revocavit. Memorabile est quod Pierius, l. II. hierogl. scribit de quodam elephante, qui cæterum mitissimus, cum ab insolentibus pueris aliquando procaciter lacesseretur, et in proboscidem pungeretur, tandem rapuit unum ex illis, et proboscide obvolutum sustulit in altum, quasi mox in sublime ejaculaturus. Territi hoc spectaculo pueri, vociferari, et pro socio gratiam implorare cœperunt. Itaque quem in sublime vexerat, leniter depositum pueris reddidit. Simillimum quid narratur de elephante Monacensi, (cujus detracta pellis adhuc Monachii inter res admirandas visitur) qui similiter a pueris vexatus unum corripuit, quasi ad terram allisurus, verum absque noxa in lectulum, quod imminabat officinæ mercatoris, imposuit. Hunc in modum Deus ad correctionem adolescentum vel puerorum quandoque unum rapit e vita, eum tamen vel restituit aliquando, uti Eutychem illum, vel quod ordinarie facit, effert ad cælum, utpote innocentem, vel si quid expiandum est in puero, deponit prius in purgatorium. Caveant igitur alii petulantiores pueri, ne et ipsi aliquando ex improvviso rapiantur: discant evitare non modo gravia, sed et levia errata, juramenta, mendacia, derisiones, sannas, neglectum rei divinæ, oblocutiones et similia; ne doctor ille mors veniat super illos.

IV. Contingit sæpenumero ob parentum bonum; qui vel nimium eos amarent et amando perderent vel propter eos alendos, instituendos, promovendos nimis affligerent, aut suam ipsi salutem minus impense quærerent. Nam quoad primum attinet, amari quidem filii possunt, sed infra Deum tamen. In quo tamen excedunt sæpe parentes, uti docet S. Augustinus, tr. II. in I. e. canon. D. Joannis. « *Quemadmodum, inquit, si sponsus fecerit sponsæ annulum, et illa accepit annulum plus diligeret quam sponsum, qui*